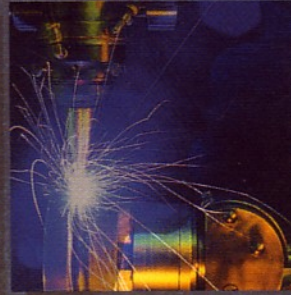
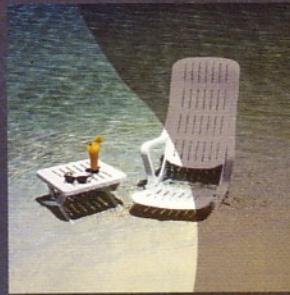
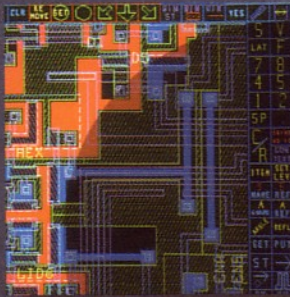

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

1 9 9 7

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΓΙΑ ΤΟ 1997

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΑΡΧΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1997

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η παρακολούθηση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας της Κύπρου πάνω σε συνεχή βάση, η ανάλυση των τάσεων και η εκτίμηση των μελλοντικών αλλαγών αποτελούν για την Αρχή δραστηριότητες μεγάλης σημασίας.

Οι αναλύσεις αυτές βοηθούν στον προγραμματισμό των κατάλληλων δραστηριοτήτων κατάρτισης και στην προώθηση άλλων ενεργειών με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας.

Η ετήσια μελέτη για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού καταγράφει τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων και προβαίνει σε προβλέψεις για την πρόσθετη προσφορά και την πρόσθετη ζήτηση σε εργατικό δυναμικό για όλες τις ειδικότητες και επαρχίες της Κύπρου. Τα κυριότερα συμπεράσματα και εισηγήσεις της μελέτης για το 1997 παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Η γενική εικόνα της αγοράς εργασίας μέσα στο 1997 αναμένεται να είναι η ίδια με το 1996

Το 1997 αναμένεται να παρουσιαστεί περίπου η ίδια εικόνα στην αγορά εργασίας όπως και το 1996. *Η σχετική οικονομική ύφεση και τα προβλήματα στους τομείς της Μεταποίησης και του Τουρισμού οδηγούν σε μείωση στη ζήτηση στα επαγγέλματα που σχετίζονται με αυτούς τους τομείς.*

Μικρή αύξηση της προσφοράς και σχετικά χαμηλή ζήτηση

Η συνολική προσφορά για το 1997 αναμένεται να ανέλθει στα 19.730 άτομα σημειώνοντας έτσι μικρή αύξηση κατά 3,9% σε σύγκριση με την εκτίμηση για το 1996. Αυτό οφείλεται σε σημαντική αύξηση της ανεργίας ανάμεσα στο Δεκέμβριο του 1996 και του 1995, η οποία όμως εξισορροπείται, σε κάποιο βαθμό, με τη μείωση στον αριθμό των ατόμων που διακινούνται από ειδικότητα σε ειδικότητα.

Η συνολική ζήτηση αναμένεται να φτάσει στα 11.560 άτομα και παραμένει στα ίδια περίπου σχετικά χαμηλά επίπεδα με το 1996. Όπως τα προηγούμενα χρόνια έτσι και το 1997 το μεγαλύτερο μέρος της ζήτησης (75% της συνολικής) είναι η ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού. Η διακίνηση απασχολουμένων μεταξύ ειδικοτήτων καλύπτει το 43% της ζήτησης για αντικατάσταση και

φανερώνει τη σημασία των εσωτερικών μετατοπίσεων στη διαμόρφωση της τελικής εικόνας στην αγορά εργασίας της Κύπρου.

Εντοπισμός σημαντικών ανισοσκελειών ανάμεσα στην προσφορά και ζήτηση

Παρόλη τη μείωση στη ζήτηση προσωπικού *οι ανισοσκελίες στις διάφορες ειδικότητες εξακολουθούν να είναι αρκετά σημαντικές*. Συγκεκριμένα, ενώ η προσφορά είναι μεγαλύτερη από τη ζήτηση κατά 8.170 άτομα, εντούτοις προβλέπονται τόσο ελλείψεις όσο και πλεονάσματα. Από την εξέταση κατά ειδικότητα για το 1997, αναμένεται ότι οι ελλείψεις θα ανέλθουν στα 4.770 άτομα ενώ τα πλεονάσματα και η υπόλοιπη προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες θα φτάσουν στα 12.940 άτομα.

Αρκετές από τις ελλείψεις αφορούν επαγγέλματα στα οποία δεν απαιτούνται ψηλά επίπεδα εξειδίκευσης και γι' αυτό είναι δυνατό να ικανοποιηθούν με την πρόσληψη ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού. Έτσι, αφού εντοπιστούν τα υπόλοιπα επαγγέλματα, *ο ελάχιστος αριθμός ελλείψεων για το 1997 είναι δυνατό να προσδιοριστεί και αναμένεται να κυμανθεί γύρω στα 1.700 άτομα*. Πρόσθετα, αναμένεται να συνεχιστούν, σε μικρό βαθμό, οι δυσκολίες στην προσέλκυση ντόπιου ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού για τα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

Εξακολουθούν να εμφανίζονται διαφορές ανάμεσα στην προσφορά και ζήτηση ανάλογα με την επαγγελματική κατηγορία

Από την ανάλυση κατά επαγγελματική κατηγορία φαίνεται ότι *τα πλεονάσματα θα είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις στις κατηγορίες:*

- Διευθυντές
- Πτυχιούχοι
- Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς
- Γραφειακά επαγγέλματα
- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Αντίθετα *μεγαλύτερες ελλείψεις από πλεονάσματα αναμένονται για τους:*

- Υπαλλήλους υπηρεσιών και πωλητές
- Τεχνίτες
- Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές

Επισημαίνεται ότι *προσφορά 7.850 ατόμων δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Τα άτομα αυτά θα μπορούσαν, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, να ικανοποιήσουν μέρος από τις ελλείψεις.* Με βάση τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων φαίνεται ότι αυτό ισχύει πιο εύκολα στα γραφειακά επαγγέλματα, σε κάποιο βαθμό στα επαγγέλματα των πωλητών και, σε μικρό μέρος, στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

Τα πλεονάσματα υπερτερούν των ελλείψεων σε όλες τις επαρχίες

Από τα αποτελέσματα κατά επαρχία εντοπίζεται ότι *τα πλεονάσματα και η προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες.* Όμως, δεν είναι δυνατό να υπάρξει πλήρης ικανοποίηση των ελλείψεων εξαιτίας των ανισοσκελειών που παρουσιάζονται στις διάφορες ειδικότητες.

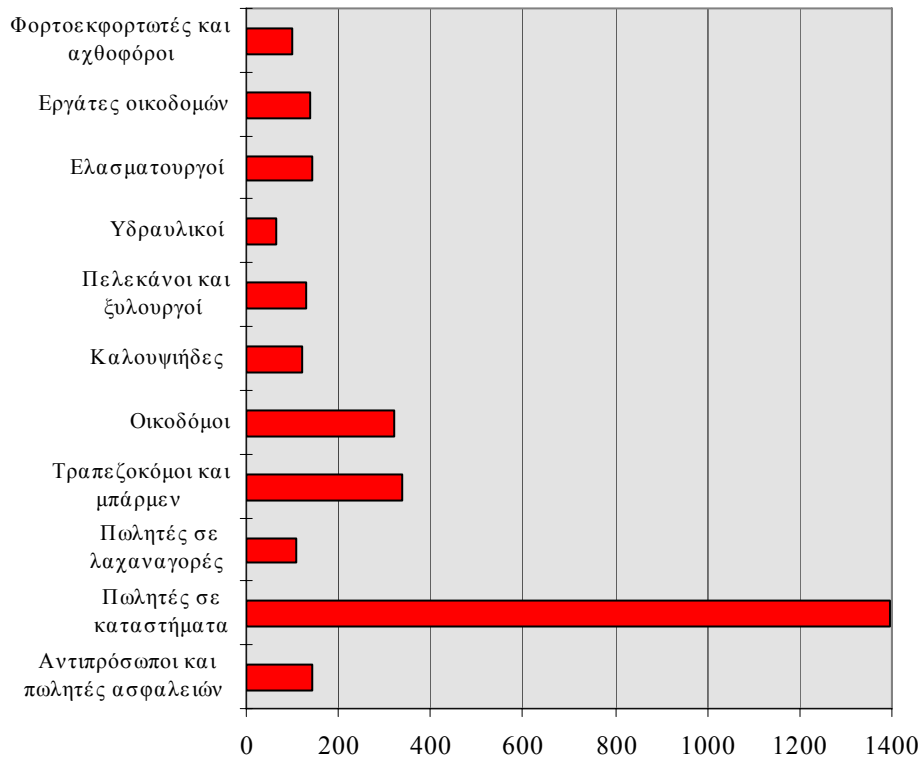
Οι σημαντικότερες ελλείψεις εντοπίζονται στα τεχνικά και ξενοδοχειακά επαγγέλματα και στους πωλητές

Οι αναμενόμενες ελλείψεις για το 1997 είναι αποτέλεσμα των ακόλουθων τριών λόγων:

- (α) Της μεγάλης ζήτησης για αντικατάσταση προσωπικού που αποχωρεί από ορισμένες ειδικότητες. Αυτές εντοπίζονται κυρίως στις μεταποιητικές βιομηχανίες, στις κατασκευές, στον τουριστικό τομέα καθώς και στα επαγγέλματα των πωλητών.
- (β) Της πρόσθετης ζήτησης προσωπικού σε ορισμένους τομείς λόγω επέκτασης των δραστηριοτήτων τους.
- (γ) Της μη παροχής σχετικής αρχικής κατάρτισης από εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως στην περίπτωση ορισμένων τεχνικών επαγγελμάτων και των επαγγελμάτων των πωλητών.

Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού (με αριθμούς μεγαλύτερους από 50 άτομα) παρουσιάζονται στο σχετικό Σχεδιάγραμμα. Διαπιστώνεται ότι οι σημαντικότερες ελλείψεις αφορούν τα τεχνικά και ξενοδοχειακά επαγγέλματα καθώς και τους πωλητές.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 1997

Σημειώνεται ότι στα επαγγέλματα των πωλητών οι ελλείψεις ικανοποιούνται σε μεγάλο βαθμό με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, κυρίως αποφοίτων Μέσης Γενικής αλλά και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Επίσης, οι ελλείψεις που αναμένονται στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης είναι δυνατό να ικανοποιηθούν σε κάποιο βαθμό με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, όπως είναι οι διακόψαντες από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η παρουσία ελλείψεων σε βασικά επαγγέλματα της οικονομίας αποτελεί ένδειξη του προβλήματος που αντιμετωπίζει η αγορά εργασίας της Κύπρου όπου δεν υπάρχει ταύτιση ανάμεσα στην προσφορά από νέα άτομα και στη ζήτηση. Η

μέθοδος για να απαμβλυνθούν βραχυχρόνια οι ελλείψεις είναι η *διοργάνωση ταχύρυθμων προγραμμάτων κατάρτισης νέου εργατικού δυναμικού*. Προς την κατεύθυνση αυτή κινείται η Αρχή με την εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων. Όμως η συνεχής επιβεβαίωση των ανισοσκελειών ανάμεσα στην προσφορά και τη ζήτηση υποδεικνύει την ανάγκη για πιο μακροχρόνια αντιμετώπιση των προβλημάτων της αγοράς εργασίας.

Τα σημαντικότερα πλεονάσματα αναμένονται στους Πτυχιούχους, στα Γραφειακά Επαγγέλματα και στα Επαγγέλματα Μικρής Εξειδίκευσης

Τα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού οφείλονται στο γεγονός ότι μεγάλος αριθμός ατόμων ενδιαφέρονται να εργαστούν στα επαγγέλματα αυτά σε σύγκριση με τη ζήτηση. Επίσης, σε κάποια επαγγέλματα είναι συνέπεια της μικρής ζήτησης εξαιτίας της επίδοσης της οικονομίας ή ακόμη της μείωσης στη ζήτηση για επαγγέλματα που δεν ανταποκρίνονται και δε συνάδουν με τις ανάγκες μιας σύγχρονης κοινωνίας.

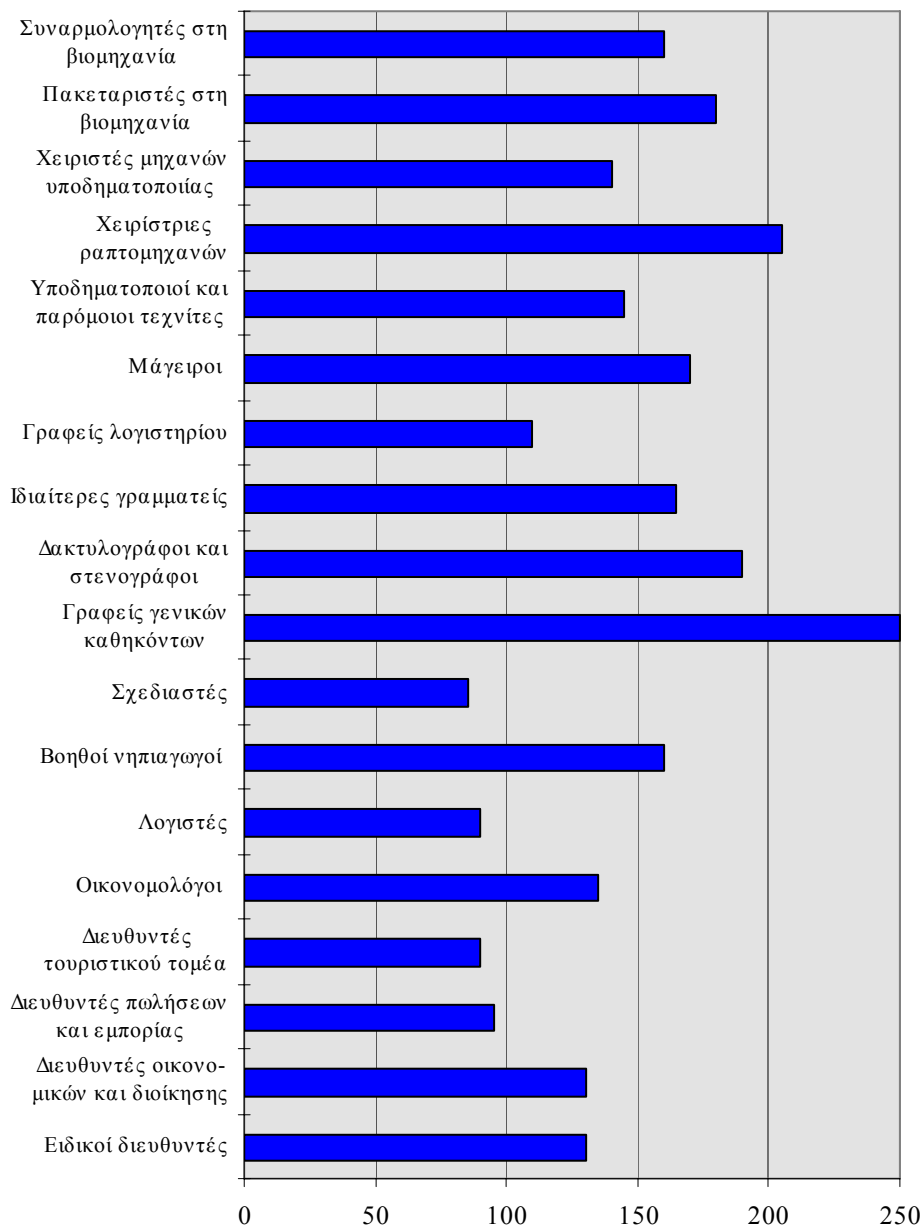
Τα σημαντικότερα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού (με αριθμούς μεγαλύτερους από 80 άτομα) παρουσιάζονται στο σχετικό Σχεδιάγραμμα που ακολουθεί.

Στα Διευθυντικά επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι αποτέλεσμα της πρόθεσης μεγάλου αριθμού ατόμων να αναζητήσουν τέτοιες θέσεις εργασίας και προς το σκοπό αυτό αποκτούν προσόντα σχετικά με τη διοίκηση επιχειρήσεων.

Τόσο στα Διευθυντικά επαγγέλματα όσο και στους Πτυχιούχους εντοπίζονται ποιοτικές ανισοσκελίες ανάμεσα στις απαιτήσεις των εργοδοτών και στα προσόντα των υποψηφίων για εργοδότηση. Οι εργοδότες συνήθως ζητούν από τα άτομα να έχουν πρακτική εμπειρία, να γνωρίζουν την Κυπριακή και διεθνή οικονομία και αγορά και να έχουν εξειδικευμένες γνώσεις (γ.π. γνώσεις ξένων γλωσσών και γνώσεις για τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών).

Στους Τεχνικούς βοηθούς, ειδικούς γραφείς και παρόμοια επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι συνέπεια της μεγάλης προσφοράς από αποφοίτους σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στην Κύπρο. Σημαντικός αριθμός από τα άτομα αυτά απορροφείται τελικά σε άλλα συναφή επαγγέλματα.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ 1997

Μεγάλο μέρος της προσφοράς στα γραφειακά επαγγέλματα αποτελείται από τους αποφοίτους δευτεροβάθμιας και μεταλυκειακής εκπαίδευσης που προτίθενται να αναζητήσουν εργοδότηση σε τέτοια επαγγέλματα και γι' αυτό αποκτούν τα ανάλογα προσόντα. Όμως, σημειώνεται ότι κάποιες θέσεις εργασίας είναι αδύνατο να συμπληρωθούν επειδή υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα

στα προσόντα των υποψηφίων και στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις των σύγχρονων επιχειρήσεων.

Σε κάποιες ειδικότητες, παρόλο που δεν εμφανίζονται ελλείψεις εντούτοις θέσεις εργασίας παραμένουν κενές εξαιτίας ποιοτικών ανισοσκελειών ή διαφορών στους προσφερόμενους και ζητούμενους όρους εργασίας. Στις περιπτώσεις αυτές αναγνωρίζεται *ουσιαστικός ρόλος στην κατάλληλη κατάρτιση των νεοπροσλαμβανομένων ατόμων* ώστε να συμπληρώσουν τις γνώσεις και δεξιότητες τους.

Γενικές Κατευθύνσεις Ενεργειών Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισης

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, η Αρχή Βιομηχανικής Κατάρτισης προωθεί ενέργειες για αντιμετώπιση της αναμενόμενης κατάστασης στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Συνοπτικά, οι ενέργειες αυτές είναι οι ακόλουθες:

- Παροχή ευκαιριών κατάρτισης στο εργατικό δυναμικό στα επαγγέλματα που παρουσιάζουν ελλείψεις.
- Προώθηση κατάλληλων προγραμμάτων κατάρτισης σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις για ικανοποίηση των αναγκών τους.
- Δραστηριοποίηση στους τομείς της επαγγελματικής καθοδήγησης και διαφώτισης των νέων για την κατάσταση στην αγορά εργασίας.
- Εφαρμογή ενημερωτικών προγραμμάτων για νέα άτομα με στόχο την προσαρμογή τους στις απαιτήσεις των κυπριακών επιχειρήσεων.
- Καταβολή προσπάθειας προς την κατεύθυνση της ενεργοποίησης του αδρανούντος γυναικείου δυναμικού.
- Προσπάθεια για τη δημιουργία νέας ή ενίσχυση της υφιστάμενης υποδομής για παροχή κατάρτισης.
- Παροχή βοήθειας και τεχνικών συμβουλών προς τις επιχειρήσεις για βελτιώσεις στον προγραμματισμό και στην αξιοποίηση του προσωπικού τους.
- Συνεχής μελέτη των εξελίξεων στην αγορά εργασίας και έρευνα στον τομέα της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού.

- Συνεργασία με τις άλλες αρμόδιες υπηρεσίες για καλύτερο προγραμματισμό του εργατικού δυναμικού του τόπου.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ)

Αναβύσσου 2, 2025 Στρόβολος, Τ.Θ. 25431, 1392 Λευκωσία, Κύπρος

Τηλέφωνο: 22515000, Τηλεομοιότυπο: 22496949

Ιστοσελίδα: www.hrdauth.org.cy Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: hrda@hrdauth.org.cy